

**Відокремлений структурний підрозділ
закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини
«Україна»
Центральноукраїнський фаховий коледж**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Центральноукраїнського фахового
коледжу

Ірина ТКАЧЕНКО

«09» травня 2025 року

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО КУРСОВУ РОБОТУ (ПРОЄКТ)
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ**

Розглянуто і схвалено
Педагогічною радою
Протокол № 9
від «09» травня 2025 р.

Кропивницький
2025 р.

ЗМІСТ

I Загальні положення.....	3
II Організація та порядок виконання курсових робіт (проєктів).....	4
III Структура та зміст складових курсової роботи (проєкту).....	7
IV Захист курсових робіт (проєктів).....	11
V Зберігання, списання курсових робіт (проєктів).....	13
VI Прикінцеві положення.....	13
Список використаних джерел.....	14

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про курсову роботу (проект) у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» Центральноукраїнському фаховому коледжі (далі – Положення) розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу, Положення про забезпечення академічної доброчесності та інших нормативно-правових документів із питань фахової передвищої освіти.

1.2 Положення діє в частині, що не суперечить чинному законодавству, загальнодержавній нормативній базі та внутрішній системі забезпечення якості освіти у Центральноукраїнському фаховому коледжі (далі – Коледж) є складовою останньої.

1.3 Положення визначає загальні вимоги до етапів підготовки, змісту, структури, оформлення курсових робіт (проектів) в Коледжі. Окремі пункти Положення конкретизуються в методичних рекомендаціях випускових циклових комісій із урахуванням специфіки спеціальностей та освітньо- професійних програм.

1.4 Курсова робота (проект) – один із видів індивідуальної роботи здобувачів освіти, метою якої є набуття ними навичок самостійної роботи з науковими джерелами та оволодіння методикою досліджень, формування компетентностей щодо визначення й аналізу наукової та практичної проблематики з певної галузі знань, узагальнення опрацьованого матеріалу, виконання розрахунків, які супроводжуються графічним матеріалом, застосуванням комп'ютерної техніки, аргументація своїх гіпотез та висновків, вміння розробляти й формулювати обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення процесів, досліджених у роботі.

1.5 Курсові проекти виконуються здобувачами освіти, як правило, при вивченні дисциплін, що формують загальнотехнічні та спеціальні компетентності.

1.6 Курсові роботи, як правило, мають навчально-дослідницький характер і виконуються з навчальних дисциплін, що формують спеціальні компетентності.

1.7 Курсова робота складається лише з розрахунково-пояснювальної записки. Курсові проекти складаються з розрахунково-пояснювальної записки та графічної частини.

1.8 Курсові роботи (проекти) в Університеті виконуються з метою:

- закріплення, поглиблення та узагальнення теоретичних знань і практичних навичок, одержаних здобувачами освіти за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання;
- систематизації та узагальнення навчального матеріалу;
- набуття навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою, нормативною документацією, комп'ютерною, електронно-обчислювальною технікою, лабораторним обладнанням, використання сучасних інформаційних засобів та технологій;
- розвитку науково-дослідницьких компетентностей здобувачів освіти.

1.9 Курсовий проєкт (робота) передбачає такі завдання:

- критичний аналіз наукових джерел;
- застосування сучасних методик наукових досліджень;
- узагальнення статистичних та інших фактичних матеріалів;
- надання пропозицій щодо оптимальних проєктних рішень у конкретних ситуаціях;
- розробка й оцінювання альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- обґрунтовування запропонованих рішень із використанням сучасних методів;
- використання сучасних програмних засобів при розробці проєктних рішень.

1.10 Курсові роботи (проєкти) виконуються після закінчення теоретичної частини навчальної дисципліни або розділу, який забезпечує наявність знань, достатніх для виконання курсової роботи (проєкту) з даної навчальної дисципліни.

1.11 Курсові роботи (проєкти) виконуються у терміни, передбачені навчальним планом. Терміни виконання курсових робіт (проєктів) доводяться до здобувачів освіти на початку семестру.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ (ПРОЄКТІВ)

2.1 Для керівництва курсовою роботою (проєктом) призначається викладач освітнього компонента, з якого виконується дослідження, або інший викладач відповідної кафедри/циклової комісії, який має досвід практичної діяльності в окресленій галузі. Керівники курсових робіт (проєктів) консультують здобувачів освіти, перевіряють стан виконання роботи, допомагають у підготовці до захисту.

2.2 Тематика курсових робіт (проектів) повинна відповідати актуальним проблемам навчальної дисципліни, бути пов'язаною з вирішенням практичних професійних завдань, періодично коригуватися з урахуванням розвитку галузі, побажань керівників курсових робіт (проектів) і здобувачів освіти; має бути актуальною, відповідати вимогам стандарту освіти за відповідною спеціальністю.

2.3 Мета, завдання та порядок виконання курсових робіт (проектів), зміст та обсяг їх окремих частин, а також інші вимоги можуть уточнюватись у методичних рекомендаціях до курсових робіт, що розробляються кафедрами/цикловими комісіями, за якими закріплені курсові роботи (проекти).

2.4 Здобувачу освіти надається право вибору теми курсової роботи із запропонованого кафедрою/цикловою комісією переліку або можливість запропонувати свою тему з обґрунтуванням необхідності її розробки і за узгодженням із керівником.

2.5 Тематика курсових робіт (проектів) розглядається і схвалюється на засіданнях кафедр/циклових комісій та затверджується проректором з освітньої діяльності.

2.6 Контроль за виконанням курсової роботи (проекту) здійснює керівник курсової роботи (проекту).

2.7 Курсова робота повинна відповідати таким вимогам:

2.7.1 Проблема, що досліджується здобувачем освіти, має бути актуальною та відповідати сучасному стану розвитку галузі.

2.7.2 Тема роботи має бути розкрита на достатньому теоретичному рівні. Здобувач освіти повинен вивчити та критично проаналізувати літературу з досліджуваної теми, здійснити характеристику історії проблеми, її практичного стану, використовуючи такі підходи й наукові знання, що дають можливість розв'язати поставлену проблему. Крім того, здобувач освіти має достатньо повно розкрити основні поняття і терміни, що стосуються проблеми курсової роботи (проекту), включити в зміст матеріалу тільки об'єктивні факти і реальні практичні приклади.

2.7.3 У курсовій роботі (проекті) повинні міститись елементи наукового дослідження: опрацювання достатньої кількості опублікованих джерел (монографій, навчальних посібників, статей у наукових журналах та матеріалів науково-практичних конференцій); систематизація й аналіз різних підходів, формування власної точки зору на проблему, що розглядається; порівняння теоретичних поглядів науковців і практичної діяльності вітчизняних і зарубіжних фахівців відповідної галузі.

2.7.4 Грамотність оформлення й відповідність ДСТУ та вимогам цього Положення.

2.8 Основними етапами виконання курсової роботи (проєкту) є:

- вибір теми курсової роботи (проєкту);
- складання плану виконання курсової роботи (проєкту);
- пошук і аналіз джерел за темою дослідження;
- формування змісту роботи (проєкту) за планом, написання основних розділів курсової роботи (проєкту), виконання графічної частини курсового проєкту, оформлення висновків;
- подання роботи (проєкту) керівникові;
- перевірка курсової роботи (проєкту) на унікальність тексту;
- підготовка презентації (виступу) до захисту;
- захист курсової роботи (проєкту).

2.9 Результатом завершення виконання курсової роботи (проєкту) здобувача освіти є попереднє оцінювання керівником та її захист.

2.10 Курсові роботи (проєкти), зміст яких відповідає вимогам, допускаються до захисту, про що викладачем робиться відмітка на титульному аркуші («допущено до захисту», дата, підпис). За необхідності курсова робота (проєкт) доопрацьовується згідно із зауваженнями, а потім допускається до захисту.

2.11 Здобувач освіти як виконавець курсової роботи (проєкту) має право:

- обрати тему курсової роботи (проєкту) серед рекомендованих цикловою комісією або запропонувати власну тему з обґрунтуванням доцільності її розроблення і можливості виконання;
- працювати над курсовою роботою (проєктом) в аудиторії, обладнаній комп'ютерною технікою, необхідним наочним приладдям, довідковою літературою тощо;
- отримати методичні вказівки щодо виконання та оформлення курсової роботи (проєкту);
- користуватися лабораторною та інформаційною базою Коледжу, приладами, вимірювальною технікою тощо для проведення досліджень за темою курсової роботи (проєкту);
- отримувати консультації керівника курсової роботи (проєкту);
- звертатися (в усній або письмовій формі) до керівництва зі скаргами щодо порушення його прав.

2.12 Здобувач освіти як виконавець курсової роботи (проєкту) зобов'язаний:

- своєчасно обрати тему курсової роботи (проєкту) та отримати завдання від керівника;
- інформувати керівника про стан виконання курсової роботи (проєкту), надавати на його вимогу матеріали для перевірки;

– самостійно виконувати курсову роботу (проект) із дотриманням вимог академічної доброчесності, не допускати плагіат, фальсифікацію результатів тощо;

– нести відповідальність за всі викладені у курсовій роботі (проекті) відомості, прийняті рішення (аргументації, розрахунки, висновки) та використані методи збору, інтерпретації та застосування даних, відповідність курсової роботи (проекту) цьому Положенню, методичним рекомендаціям з виконання курсової роботи (проекту) циклової комісії, нормативним документам та стандартам;

– дотримуватися правил техніки безпеки в лабораторіях і спеціальних кабінетах, своєчасно й адекватно реагувати на зауваження та рекомендації керівника курсової роботи (проекту);

– у встановлений термін подати курсову роботу (проект) у паперовому вигляді на перевірку керівнику;

– подати електронний примірник курсової роботи (проекту) у форматі .doc або .docx відповідальній особі для перевірки рівня запозичень та отримати відповідний висновок про результат перевірки;

– своєчасно з'явитися на захист курсової роботи (проекту) або попередити голову циклової комісії чи керівника про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин і наданням відповідних документів.

ІІІ. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ СКЛАДОВИХ КУРСОВОЇ РОБОТИ (ПРОЄКТУ)

СКЛАД ТА СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Текст курсової роботи має містити:

- ✓ Титульний аркуш;
- ✓ Зміст;
- ✓ Перелік умовних позначень (при необхідності);
- ✓ Вступ;
- ✓ Основну частину;
- ✓ Загальні висновки;
- ✓ Список використаних джерел;
- ✓ Додатки.

Текст курсової роботи переплітається у м'яку палітуру.

Титульна сторінка курсової роботи підписується автором, науковим керівником, начальником відділу науково – виховної роботи, начальником навчально – методичного відділу.

До курсової роботи (у окремих файлах) додається відгук наукового керівника (за зразком).

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Титульний аркуш курсової роботи

Титульний аркуш курсової роботи містить (Додаток А):

- найменування вищого навчального закладу, де виконана курсова робота;
- назва курсової роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові автора; група, курс, спеціальність;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- місто і рік.

Зміст

Зміст (Додаток Б) подають на початку наукової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури тощо.

У змісті не допускається використання жирного шрифту (окрім заголовку «ЗМІСТ»). Розділи і підрозділи рубрикуються арабськими цифрами. Нумерація сторінок у додатках не проставляється (Додаток Б).

Перелік умовних позначень та скорочень (за необхідності).

Якщо в курсовій роботі вжита специфічна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їхній перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа – їхню детальну розшифровку (Додаток В).

Не варто створювати власних скорочень, якщо в цьому немає необхідності, а також вказувати ті скорочення, що не є визначальними для розкриття змісту курсового дослідження.

Вступ

У вступі (Додаток Г) обґрунтовується актуальність обраної теми, дається характеристика сучасного стану досліджуваної проблеми, визначається мета курсової роботи й завдання, вказується предмет та об'єкт дослідження, визначаються методи дослідження, його теоретичне та практичне значення. У вступі варто вказати апробацію дослідження, структуру роботи та перелік ключових термінів. Рекомендований обсяг вступу – 2–2,5 сторінки тексту.

Загальну характеристику курсової роботи подають в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми дослідження: Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукового завдання) стисло і конкретно обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України. Визначення актуальності дослідження – це авторська праця студента, тому посилання на цитати не наводять!

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Рекомендований обсяг – 0,75–1 сторінка тексту.

Мета і завдання дослідження: Формулюють мету роботи та завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета розкриває зміст тематики дослідження, і має бути логічно взаємопов'язаною з темою курсової роботи.

Для досягнення поставленої мети дослідження студент визначає послідовне виконання відповідних завдань, як:

- обґрунтування теоретичних засад дослідження;

- аналіз історичних аспектів розвитку проблемного питання наукового дослідження;
- обґрунтування системи заходів щодо вирішення проблеми;
- визначення подальших перспектив розвитку досліджуваного питання;
- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження в практиці відповідних установ і організацій.
- характеристика питання охорони праці в контексті досліджуваної проблеми.

Завдання дослідження будуються у відповідній логічній послідовності відповідно до змісту курсової роботи. Рекомендована кількість завдань для курсової роботи – 3 – 4.

Об'єкт, предмет дослідження:

Об'єкт дослідження — це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. **Предмет дослідження** міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи, визначеної на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження: Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети.

Метод теоретичного дослідження – це сукупність прийомів та операцій, при допомозі і через яких здійснюється та чи інша конкретна практична або теоретична діяльність. У курсовій роботі необхідно детально розписати, де, на якому етапі наукового дослідження використовувався той чи інший науковий метод. Перераховувати методи треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів. Рекомендований обсяг – 0,3 сторінки тексту.

Теоретико-практичне значення курсового дослідження полягає у можливості її подальшого використання для написання наукових статей, проведення наукових досліджень у означеній галузі. У разі, якщо робота має практичне значення, потрібно вказати, де саме можуть бути застосовані отримані результати (в роботі підприємств, при виконанні певних практичних завдань тощо).

Апробація результатів курсової роботи

Апробація необхідна, якщо студент претендує на оцінку «відмінно» або «добре». У цьому пункті вказується, на яких наукових конференціях оприлюднено результати досліджень, викладених у курсовій роботі, у додатках подаються копії титульної сторінки програми конференції та сторінки, де розміщено інформацію про виступ студента. Також у додатках подаються матеріали доповіді студента на конференції під час апробації роботи.

Структура роботи містить кількість розділів, підрозділів роботи, її загальний кількісний обсяг; кількість позицій списку використаних джерел, кількість додатків та обсяг сторінок, на яких вони вміщені.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Основна частина курсової роботи (Додаток Д) складається з розділів, підрозділів. *Основна частина* роботи повинна мати чітку логічну структуру. Всього в роботі має бути **три розділи** – теоретичний, методологічний та практичний або аналітико-рекомендаційний. У разі, якщо робота носить теоретичний характер, у третьому розділі мають бути розкриті питання, пов'язані з досвідом розв'язання проблеми, описаної в дослідженні, в інших країнах, перспективи її вирішення в Україні.

У кожному розділі виділяють 2 – 3 підрозділи. Кожний розділ починають з нової

сторінки. Підрозділи з нової сторінки не починають.

Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. Усі розділи повинні бути логічно пов'язані між собою. На початку кожного підрозділу студент зазначає конкретне завдання, яке потребує подальшого розгляду, вказує дослідників, чиї праці стали основою для наукового аналізу. У тексті роботи обов'язково має бути представлений аналіз різних позицій дослідників, визначені найбільш проблематичні дискусійні питання, зазначений авторський підхід до означеної проблеми. При визначенні понятійного апарату дослідження бажано використовувати трактування термінів, представлене у законодавчій та нормативній базі щодо даної галузі знань, а також у енциклопедичних та довідкових виданнях. У кінці підрозділу зазначаються короткі висновки із досліджуваного матеріалу (1 абзац, 0,25 сторінки) (Додаток Е). Окремим підпунктом вони не виділяються і в жодному разі не повторюють текст основної частини, висновків до розділу та загальних висновків. Починаються висновки до підрозділу зі слів «Отже...», «Таким чином...». Цитування у висновках до підрозділу не допускається.

У кінці кожного розділу формулюють **Висновки до розділу** (Додаток Ж) зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць. Висновки мають бути чіткі, змістовні, логічні, відповідати завданням, поставленим на початку розділу, нести наукову новизну чи особисту думку автора до уже відомого матеріалу як результату проведеного дослідження. Висновки до розділу не розпочинають з окремої сторінки, їх відмежовують від основного тексту двома відступами.

Заголовок «Висновки до Розділу І» подають виділеним жирним шрифтом, за центром рядка. Самі висновки – звичайним шрифтом, з абзацу, вирівнювання – за обома сторонами. Їхній обсяг – 2 – 3 абзаци, це залежить від кількості підрозділів, кожен абзац розкриває суть підрозділу і не є дослівним повторенням висновків до підрозділів або ж висновків до всієї роботи.

Висновки

Заклучна частина роботи – висновки (Додаток К) – це коротке резюме з усього змісту курсової роботи, де викладають найбільш важливі наукові та практичні результати, що отримані в процесі роботи над обраною темою, та формулюють рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів. Висновки повинні бути логічно пов'язані із завданнями дослідження і не повторювати текст основної частини дослівно.

Список використаних джерел

Список використаних джерел слід оформлювати за ДСТУ 2015 року. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної справи (зразки подано в Додатку Л). Кількість джерел у списку має бути не меншою за 25, в ньому повинні переважати наукові джерела за останні 5 років, якщо в списку наявна законодавча база, потрібно вказувати дату останньої редакції закону. Окрім базових підручників, необхідно вносити до списку використаних джерел монографії та наукову періодику. Список використаних джерел не повинен містити джерела російською мовою та джерела, видані в країні-окупанті.

Електронні видання подаються у загальному алфавітному порядку з обов'язковою вказівкою автора та назви цитованої роботи. Адреси сайтів без вказівки конкретного документа не є джерелом цитування.

Додатки

До додатків (зразок оформлення додатку – Додаток М) доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи: таблиці допоміжних цифрових даних; схеми чи ілюстрації допоміжного характеру.

На всі таблиці, схеми чи нормативні документи, зазначені у Додатках, мають бути посилання на джерела: *Цитовано за: [7, с.15]*. Якщо схеми чи таблиці, представлені у Додатках, є авторськими, необхідно зазначити: *[складено автором]*.

Якщо студент претендує на оцінку «відмінно» або «добре», одним із додатків повинні бути матеріали, що доводять наявність апробації (копії титульної сторінки програми конференції та сторінки, де розміщено інформацію про виступ студента. Також у додатках подаються матеріали доповіді студента на конференції під час апробації роботи

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі за центром жирним шрифтом малими літерами з першої великої. Справа над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, Додаток А, Додаток Б і т.д.

Якщо додаток займає більше ніж одну сторінку, то на наступній обов'язково має бути зазначено «Продовження додатку ____».

Вимоги щодо оформлення тексту роботи

1. Курсова робота подається державною мовою (українською).
2. Курсову роботу друкують за допомогою комп'ютера з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали. Висота шрифту 1,4 мм (Times New Roman, 14 кегль, 1,5 міжрядковий інтервал).
3. Обсяг курсової роботи повинен становити 25 – 40 сторінок машинописного тексту (без урахування додатків). Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – не менше 20 мм, правий – не менше 10 мм, верхній – не менше 20 мм, нижній – не менше 20мм.
4. Шрифт друку (Times New Roman) повинен бути чітким, стрічка – чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту курсової роботи повинна бути однаковою.
5. Заголовки структурних частин наукової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту та виділяють жирним. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу та виділяють жирним. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.
6. Відстань між текстом попереднього підрозділу і заголовком до наступного підрозділу повинна дорівнювати 2 інтервалам, відстань між заголовком розділу і заголовком підрозділу повинна дорівнювати 1 інтервалу, відстань між заголовком підрозділу і основним текстом до нього не відбивається.
7. Кожен новий розділ курсової роботи необхідно починати з нової сторінки, підрозділи подають у продовження загального тексту.
8. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами.
9. Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до

загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

10. Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці, розмір яких не перевищує 0,3 формату А4, можливо подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Таблицю, малюнок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у додатках з відповідними посиланнями на них по тексту. Схеми, креслення чи таблиці, які не є авторськими, мають містити посилання на відповідне джерело. Наприклад.: *Цитовано за [7, с. 15]*

11. Ілюстрації позначають словом «Рис. » і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації.

Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення. Фотознімки розміром меншим за формат А4 повинні бути наклеєні на стандартні аркуші білого паперу формату А4.

12. Цифровий матеріал, зазвичай, оформляється у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба. Ті таблиці, що не є авторськими, повинні містити посилання на джерело.

13. При написанні курсової роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали, окремі результати з яких наводяться в курсовій роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена курсова робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг.

14. Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком джерел, виділивши двома квадратними дужками, зі вказівкою сторінок, наприклад, «В.Р. Стельмухов зазначає, що «коефіцієнти сили при такому розподілі рівні» [15, с.7]», (варто врахувати, що посилання має бути не більше, ніж на 1/2 сторінки). Якщо відбувається посилання на все джерело, або ж у разі посилання на інтернет – джерело, сторінка не зазначається. Наприклад: «Питання про життєві цикли товару були розглянуті у праці В.П. Романенка [18]».

15. Цитати з одного джерела можуть послідовно розміщуватись не більше, ніж на 2 – х сторінках.

16. У тексті роботи не можна розривати на різні рядки ініціали від прізвища (Т.Г. Шевченко); родове поняття від видового (2018 р., 15 кг, 115 ст., п.1.). В тексті використовуються виключно такі лапки: « ». Також потрібно розрізняти дефіс (–), який вживається у складних словах, та тире (—), яке є знаком пунктуації.

17. Абзацний відступ у курсовій роботі складає 1,25 см.

18. У тексті основної частини використання жирних шрифтів допускається тільки у заголовках, використання курсиву не допускається.

18. Курсова робота – самостійне наукове дослідження. Суворо забороняється копіювати інформацію з будь – яких джерел та видавати її за власну. На ту інформацію,

яка не є авторською, необхідно давати посилання.

Для дотримання правил академічної доброчесності усі курсові роботи перевіряються в програмі для запобігання плагіату.

Мінімальний відсоток оригінальності твору курсової роботи повинен становити 55% в програмі.

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підготовка студентів до захисту

До захисту студент готує стислу доповідь, в якій слід коротко викласти основні результати дослідження. Регламент доповіді – 5–7 хвилин. На підкріплення доповіді можна розробляти наочні матеріали, які роздаються членам комісії, або презентацію з використанням мультимедійних технологій (Додаток Л)

Відгук наукового керівника (Додаток В) курсової роботи пишеться у довільній формі з урахуванням:

- актуальності теми,
- наукового і практичного значення роботи,
- ступеня самостійності у виконанні курсової роботи,
- новизни та оригінальності використання літератури,
- логічності,
- аргументованості змісту.

Процедура захисту

Процедура захисту включає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора;
- оголошення відгуку наукового керівника;
- відповіді студента на запитання членів комісії;
- рішення комісії про оцінку роботи.

У своїй **доповіді** студент висвітлює такі питання:

- актуальність теми дослідження,
- мету завдання,
- об'єкт, предмет дослідження,
- методи дослідження,
- основні теоретичні положення та їх підтвердження в процесі практичного дослідження.

Після виступу студента оголошується відгук наукового керівника. Потім студент має відповісти на запитання членів комісії та присутніх.

Після закінчення процедури захисту комісія обговорює результати захисту курсових робіт та оцінює їх з урахуванням таких чинників:

1. Глибина наукового дослідження, виконаного студентом та своєчасність виконання курсової роботи.
2. Відповідність структури роботи та її оформлення вимогам до курсових робіт.
3. Наявність апробації, що підтверджується відповідними документами.
4. Виступ під час захисту курсової роботи, наявність презентації або інших наочних матеріалів, глибина відповідей студента на питання комісії під час захисту.

Результати захисту курсової роботи визначаються оцінками "відмінно", "добре", "задовільно" і "незадовільно".

Зразок титульної сторінки курсової роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія _____

**КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Макроекономіка»**

на тему:

Здобувача освіти 2 – го курсу

групи _____

спеціальності _____

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник

(Науковий ступінь, вчене звання, прізвище та
ініціали)

Національна шкала

Кількість балів: ____ Оцінка: ECTS ____

Члени

комісії:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Кропивницький

20__ рік _____

Зразок змісту курсової роботи

ЗМІСТ

Перелік умовних позначень та скорочень

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СЕКТОРУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

1.1. Сектор малого та середнього бізнесу як об'єкт наукового дослідження

1.2. Форми і види державного регулювання сектору малого і середнього бізнесу

1.3. Використання потенціалу сектору малого та середнього бізнесу як критерій ефективності державного регулювання

Висновки до Розділу 1

РОЗДІЛ 2. МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СЕКТОРУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ І ЙОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

2.1. Динаміка розвитку сектору малого та середнього бізнесу

2.2. Механізм державного регулювання сектору малого та середнього бізнесу в Україні

2.3. Ефективність державного регулювання сектору малого та середнього бізнесу

Висновки до Розділу 2

РОЗДІЛ 3. МОДЕЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СЕКТОРУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

3.1. Напрями вдосконалення державного регулювання сектору малого та середнього бізнесу в Україні

3.2. Прогноз реалізації державної політики щодо розвитку сектору малого та середнього бізнесу в Україні.

Висновки до Розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Зразок переліку умовних позначень та скорочень

Перелік умовних позначень та скорочень

ІКТ – інформаційні комунікативні технології

КОК – комп'ютерно-опосередкована комунікація

МК – мережеві комунікації

Зразок вступу

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У світі панування комунікаційних технологій інформація стає рушієм прогресу. Сьогодні до інформаційного продукту ставляться прискіпливо, висуваючи підвищені вимоги до його якості. З розвитком науки та освіти ці вимоги поступово змінюються. Виникає ситуація, коли потреби суспільства не

задовольняються повною мірою. Періодична преса виступає у ролі комунікатора знань. Своєю чергою, науково-популярна періодика спрямована на поширення наукової інформації в суспільстві.

В нашій роботі викремлені чітко структуровані компоненти та чинники, що впливають на правильність формування думки читача. Адже науково-популярна періодика є рушійною силою на шляху прагнення до чітких, а головне – науково-достовірних знань в сфері будь-якої галузі.

Актуальність також полягає в обов'язковому вивченні та обробці вивчених та досліджених даних задля використання на практиці в виданні української науково-популярної періодики, оскільки дослідження науковців, що є у вільному доступі, або описують простір країн СНД, або й зовсім не торкаються проблеми правильності схем побудови структури науково-популярного українського періодичного видання.

Тема нашого дослідження стала предметом наукових розвідок вчених різних країн пострадянського простору, зокрема основи та теорію написання науково-популярних видань розглядали такі вчені як С. Г. Антонова, М. П. Сенкевич та ін. Організацію та методiku написання науково-популярного видання вивчали І. І. Баранова, М. Н. Кожина та ін.. Практичні поради щодо друку науково-популярної періодики виокремили В. Є. Чернявська, В. І. Соловійов та ін. Однак чітких критеріїв щодо кінцевого вигляду науково-популярного видання виведено не було. Сукупність зазначених факторів визначає актуальність курсової роботи.

Мета і завдання дослідження. Метою курсової роботи є аналіз концепцій редакторської обробки науково-популярних періодичних видань.

Реалізація мети передбачає низку **завдань**:

1. Проаналізувати літературу з теми дослідження;
2. Виокремити основні критерії обробки науково-популярних видань;
3. Вказати на вимоги до структури, форми та змісту науково-популярних видань;
4. Виокремити критерії та знайти правильну форму подачі матеріалів до науково-популярних видань.

Об'єктом дослідження є науково-популярне видання, **предметом** – структура побудови видання, концепція розвитку.

Методи дослідження. Під час написання курсової роботи ми використали наукові, теоретичні та практичні методи дослідження.

У першому розділі було зібрані наукові праці, був проведений аналіз наукових збірників світового та вітчизняного походження.

У другому розділі ми керувалися едитологічними методами.

У третьому розділі було використано метод синтезу та аналізу, проведено аналіз науково-популярного періодичного журналу.

Теоретико-практичне значення. Матеріали курсової роботи можуть бути використані під час написання наукових статей та проведення досліджень, присвячених редагуванню науково-популярних видань. Результати можуть використовуватись для журналістів, редакторів періодичних видань.

Апробація курсової роботи. Результати дослідження були апробовані під час виступу на тему «Структура науково-популярного українського періодичного видання» на XVII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Духовність українства» (22 травня 2022 року, м. Кропивницький). Матеріали доповіді та програма конференції розміщені у Додатку А.

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, 3 розділів, 6 підрозділів із висновками до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, який складається із 35 положень, і додатків (3).

Загальний обсяг курсової роботи – 33 сторінки.

Зразок початку розділу**РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЧИННИКИ СОЦІАЛЬНО -ПЕДАГОГІЧНОГО ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ****1.1. Соціально-педагогічний захист прав дітей: культурологічний, історичний та юридичний аспекти**

Інтеграція України в Європейське Співтовариство, побудова громадянського суспільства й правової держави, гуманізація освітньої парадигми – усе це в сукупності ставить на порядок денний питання про гарантії держави щодо забезпечення прав і можливостей дітей у нових макро – та мікросередовищах, які водночас мають сприяти успішній соціалізації молодого покоління завдяки дії різних соціальних інститутів: школи, сім'ї, товариства ровесників, неформальних груп тощо.

Питання соціально-педагогічного захисту прав дітей стало предметом сучасних наукових досліджень. Так, деякі актуальні проблеми щодо виявлення соціально-педагогічних умов реалізації прав дитини знайшли своє відображення в педагогічних працях, які стосуються соціально- правового захисту дитини.

Додаток Е**Зразок завершення підрозділу**

Тому, узагальнюючи вищесказане, зазначимо, що специфіка педагогічного захисту прав дітей полягає в послабленні для дітей негативних наслідків тих процесів, що відбуваються в суспільстві, й забезпеченні реалізації їхніх інтересів і життєво важливих потреб завдяки створенню нових соціальних інститутів та видозміні існуючих.

На нашу думку, соціально-правовий захист має полягати в системі соціально-правових заходів і гарантій за посередництвом державних органів, громадських організацій та соціальних педагогів щодо забезпечення реалізації й охорони прав і свобод дітей та молоді, які гарантовані законодавством України.

Додаток Ж**Зразок висновків до розділу****Висновки до Розділу 1.**

Інформаційні технології інтенсивно проникають у всі галузі виробництва товарів і послуг, викликаючи структурні зміни в менеджменті, фінансах, маркетингу, інноваційній діяльності суб'єктів ринку. Дослідження розвитку інформаційних технологій здійснює широке коло науковців і практиків.

Розвиток інформатизації є передумовою зміни виробництва послуг, укладу життя населення та системи цінностей: особливої цінності набуває вільний час, інтелект, знання. Змінюється матеріальна й технологічна основа бізнесу, важливого значення набувають різного роду керуючі й аналітичні інформаційні системи, створені на основі ІТ-технологій і мережі Інтернет.

Додаток К**Зразок загальних висновків****ВИСНОВКИ**

Дослідивши проблему етичних аспектів віртуальних комунікацій, було встановлено, що:

Інформаційна ступінь розвитку технології породила електронну культуру, віртуальний простір і час, електронний статус самої людини, сформувавши світ віртуальних феноменів. Реалії становлення цього типу культури на початку ХХІ століття надають настільки стрімкий вплив на особистість, що їх неможливо ігнорувати і не піддавати вивченню.

За останні два десятиліття відбулися глобальні зміни в визначають особистість сферах існування людини: освіта, комунікації, мистецтві, науці, творчості, які в першу чергу зазнали впливу віртуалізації – переміщення з реальної форми буття у цифрову, віртуальну, створену з допомогою високих технологій.

Інформаційне суспільство не тільки поєднало людей в єдину мережеву систему, але і багато в чому змінило сутність їх комунікації і зв'язку. Насамперед, це виразилося в віртуалізації міжособистісного спілкування, пов'язаної з відкриттям технологічної можливості здійснення віддаленого доступу, дистанційного спілкування суб'єктів. Однак наслідки цього технологічного прориву виявилися настільки значними, що призвели до зміни сформованої системи відносин між людьми, породили особливу електронну форму культури, викликали нові етичні проблеми, з якими зіткнулася сучасна людина.

Можна констатувати, що віртуалізація спілкування породжує його нові риси: підвищена увага людини до себе, своїх потреб і інтересів, які відразу ж стають спільним надбанням; потреба в масовій аудиторії для трансляції своїх думок і почуттів; мінімалізм «зворотного зв'язку»; хаотичність змісту комунікації (потік повідомлень найчастіше буває мало пов'язаним і не структурованим); «ефект радіо» – миттєве поширення інформації на весь простір мережі; свобода від контролю цензури; можливість залучення уваги до себе, при тому, що в реальності людина залишається анонімною; «спілкування заради спілкування» – більша за обсягом частина інформації не несе нового змісту, при цьому виражає самоцінність саме з позиції комунікації.

Етика і етикет віртуальної комунікації все ще знаходяться в стадії розробки. Мають місце як процеси регламентації основ етики інформаційного суспільства (і тут слід визнати провідну роль ЮНЕСКО), так і проекти самоорганізації – створення етичних норм всередині віртуальних спільнот.

Віртуальна комунікація не змінює уявлень людей про моральні цінності, але в силу свого симуляційного, ігрового характеру і зниженого контролю соціуму сприяє їх ослабленню і перетворенню на «пережитки» традиційної реальності. Жорстке упорядкування віртуального контенту і підпорядкування його пропонованим кодексів неминуче буде породжувати прагнення до втечі від регламенту, тому розвитком цензури дану проблему не вирішити.

Віртуальна комунікація є досить новим культурним явищем, тому в цьому середовищі ще не встигла сформуватися суворая система етико – моральної регуляції. Даний вид комунікації, завдяки специфічним характеристикам, надає своїм учасникам унікальні можливості для самовираження і особистої свободи, які певною мірою суперечать природі людини. Це призводить до виникнення помітного числа етичних проблем як прикладного, так і загальнотеоретичного рівня. Прикладами цього може слугувати розповсюдження в Інтернеті порнографії, матеріалів, що пропагують насильство, факти порушення авторського права і технологічне піратство, а також неодноразові випадки вторгнення в приватне життя, агресивна і примусова Інтернет – реклама.

Проблемою залишається виявлення тролінгу і внутрішня регуляція комунікативної системи. Проте залишаються два головні завдання сучасного вивчення тролінгу: виявлення маркерів, що дозволяють безпомилково «обчислювати» тролів за різними мовними ознаками, і розрізнення щирої емоційної «іншої точки зору» і тролінгу. Обидві ці проблеми поки чекають свого вирішення.

Таким чином, віртуальна комунікація в інформаційному світі стає не тільки засобом зв'язку, технологією спілкування для віддалених один від одного суб'єктів, але і самостійним феноменом, який має власну цінність та вплив на комунікантів, що переживають фазу віртуалізації власної особистості.

Вимоги до оформлення списку використаних джерел

Приклади оформлення списку літератури
згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.
Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила
складання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два та три автори	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Чотири та більше авторів	Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир: Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
	Частина видання
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М.Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.</i> , 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.
Статті з періодичних видань	Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i> . 2016. № 6. С. 23–28.
	Електронні ресурси

Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf
Законодавчі документи	Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i> . 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua
	Інші документи
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 9 листоп. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i>. 2015. № 51. С. 21–42. Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. <i>Вища школа</i>. 2017. № 7. С. 106–107
Стандарти	ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація). СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ :

	Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)
Дисертації, автореферати дисертацій	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с. Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Агітація – найважливіший засіб впливу на свідомість і настрої широких мас, з метою спонукати їх до політичної чи іншої активності, ідеологічна зброя боротьби партій

Електорат – сукупність громадян, яким надано право брати участь у виборах певного органу, політичної партії чи конкретної особи.

Ідеологія – організована сукупність ідей у формі політичних міфів, настанов, гасел, програмних документів партій, філософських концепцій тощо

Інформаційна війна – використання і управління **інформацією** з метою набуття конкурентоздатної переваги над супротивником.

Кокуси – партійні збори на який члени партії обирають кандидата на загальні вибори.

Мем – одиниця культурної інформації, поширювана від однієї людини до іншої за допомогою імітації, навчання тощо.

Політичний маркетинг – це система заходів з управління операціями збуту й торгівлі, регулювання ринкових процесів, вивчення кон'юнктури та закономірностей функціонування ринку.

Політична свідомість – це **свідомість** співучасників **політичного** процесу, всіх сил, що борються за владу та її здійснення, реалізацію.

Праймериз – це прямі вибори серед прихильників однієї і тієї ж партії, де визначаються партійні кандидати. Які будуть балотуватися на загальних виборах.

Текст – загалом зв'язана і повністю послідовна сукупність знаків. Наука, що вивчає тексти називається герменевтикою

Чорний PR – створення і розповсюдження інформації, направленої на формування в аудиторії, клієнтів, потенційних клієнтів негативного ставлення до певного явища, події, процесу, товару.

PR (Public Relations – зв'язки з громадськістю) – діяльність, спрямована на досягнення взаємо порозуміння та згоди між людьми, соціальними групами, класами, націями, державами на основі цілеспрямованого формування громадської думки та управління нею.

Схема проведення fact cheking [8, с.45]

Accuracy Checklist for Journalists

Donald W. Reynolds
**National Center
for Business Journalism**

I. Facts

Check these first three items while your story is on the screen:

- ☐ 1. Run **spell-check**, review suggestions and correct any actual errors.
- ☐ 2. Click **links**.
- ☐ 3. Call **phone numbers**.

Use a printout of the story for the remaining checks:

- ☐ 4. Put a **ruler under each line** as you read the text. **Underline every fact**, and then double-check each one, including:
 - ☐ a) **Names and titles** of people, places and companies – *Also, does each second reference (Jones) have a first reference (Mary Jones)?*
 - ☐ b) **Numbers and calculations** – *Do the numbers add up? Is it millions or billions? Are the percentages correct?*
 - ☐ c) **Dates and ages** – *Watch references to "next month last month" when the month is changing.*
 - ☐ d) **Quotes** – *Are quotes accurate and properly attributed? Have you fully captured what each person meant?*
 - ☐ e) **Superlatives** – *What's your source that something is the biggest, oldest, etc.?*

II. Grammar

5. Check each sentence for correct use of:

- ☐ a) **Subject-verb agreement** – *Also, are you consistent in your use of either the present or the past tense to tell the story?*
- ☐ b) **Pronoun-noun agreement**.
- ☐ c) **Plurals and possessives**.
- ☐ d) **Punctuation**.

BusinessJournalism.org
<http://bit.ly/journalistsaccuracychecklist>
Page 1

(останній додаток в роботі)

Апробація курсової роботи

(далі в окремому файлі додаються копія титульної сторінки збірника, змісту збірника, сторінок збірника, де надрукована доповідь).

